

धर्मधर्मप्रतिपादकं तत्रविषयेदुष्प्रतरंदुःखगाहं ॥ ७ ॥ ८ ॥ कस्तर्हिनिश्चयइत्यतआह तपइति अविधिरनिर्देश्यं ब्रह्म ॥ ९ ॥ १० ॥ एतेषुतपोविभजते तपइति ॥ ११ ॥ अरण्यइति अतिजघन्यंतपो
पिधनाज्यायः किमुतत्यागविधिरितिभावः ॥ १२ ॥ त्यागमाह उत्तरेणेति ॥ १३ ॥ इमशानानीति क्रियावतां जन्ममरणसंबंधोदुर्वारइतित्यागएवकर्तव्यइतिदर्शितं ॥ १४ ॥ अविधिमाह अनिर्देश्येति गतिर्मा
क्षः प्रत्यगानंदरूपः तस्माद्धेतोस्तल्लाभायेत्यर्थः योगश्चित्तवृत्तिनिरोधः सः प्रधानंचतद्विष्टश्चप्रधानेष्टः योगेनैवब्रह्मप्राप्यतेनान्यथेत्यर्थः यदाहदक्षः स्वसंवेद्यंहितद्वल्लकुमारीस्त्रीसुखंव्यथा अयोगीनैवजा
नातिजात्यंधोवैयथाघटमिति सतुदुःखंप्रवेदितुंभ्यंज्ञापयितुंअशक्यस्तवतत्रानधिकारादित्यर्थः ॥ १५ ॥ अपिर्वार्थे इहवासारोस्तीहवेति एवमिहवाऽसारइहवेति शास्त्राणिआलोक्यकवयःसारमुपादाया

धर्मसूक्ष्मतरंवाच्यंतत्रदुष्प्रतरंत्वया ॥ धनंजयनमेबुद्धिमभिशंकितुमर्हसि ॥ ७ ॥ युद्धशास्त्रविदेवत्वंनवृद्धाःसेवितास्त्वया ॥ संक्षिप्तविस्तरविदांनतेषांवेत्सि
निश्चयं ॥ ८ ॥ तपस्यागोविधिरितिनिश्चयस्त्वेषधीमतां ॥ परस्परंज्यायएषांयेषांनैश्रेयसीमतिः ॥ ९ ॥ यस्त्वेतन्मन्यसेपार्थनज्यायोस्तिधनादिति ॥ तत्रतेवर्त
यिष्यामियथानैतत्प्रधानतः ॥ १० ॥ तपःस्वाध्यायशीलाहिदृश्यंतेधार्मिकाजनाः ॥ ऋषयस्तपसायुक्तायेषांलोकाःसनातनाः ॥ ११ ॥ अजातशत्रवोधीरास्त
थान्येवनवासिनः ॥ अरण्येवहवश्चैवस्वाध्यायेनदिवंगताः ॥ १२ ॥ उत्तरेणतुपंथानमार्याविषयनिग्रहात् ॥ अबुद्धिजंतमस्यत्कालोकांस्यागवतांगताः ॥ १३ ॥
दक्षिणेनतुपंथानंयंभास्वंतंप्रचक्षते ॥ एतेक्रियावतांलोकायेइमशानानिभेजिरे ॥ १४ ॥ अनिर्देश्यागतिःसातुयांप्रपश्यंतिमोक्षिणः ॥ तस्माद्योगःप्रधाने
ष्टःसतुदुःखंप्रवेदितुं ॥ १५ ॥ अनुस्मृत्यतुशास्त्राणिकवयःसमवस्थिताः ॥ अपीहस्यादपीहस्यात्सारासारदिदृक्षया ॥ १६ ॥ वेदवादानतिक्रम्यशास्त्राण्यारण्यका
निच ॥ विपात्यकदलीस्तंभंसारंददृशिरेनते ॥ १७ ॥ अथैकांतव्युदासेनशरीरेपांचभौतिके ॥ इच्छाद्वेषसमायुक्तमात्मानंप्रादुरिगितैः ॥ १८ ॥ अग्रात्यंचक्षुषा
सूक्ष्ममनिर्देश्यंचतद्विरा ॥ कर्महेतुपुरस्कारंभूतेषुपरिवर्तते ॥ १९ ॥ कल्याणगोचरंरुत्वामनस्तृष्णांनिगृह्यच ॥ कर्मसंततिमुत्सृज्यस्यान्निरालंबनःसुखी ॥
॥ २० ॥ अस्मिन्नेवंसूक्ष्मगम्येमार्गैसद्भिर्निषेविते ॥ कथमर्थमनर्थान्मर्जुनत्वंप्रशंससि ॥ २१ ॥

सारंपरित्यज्यसमवस्थिताःसम्यक्निश्चयवंतोजाताइत्यर्थः ॥ १६ ॥ आरण्यकानिवेदांतान् ॥ १७ ॥ एकांतंजनवर्जितंतद्व्युदासेनतत्यागेनकेचिच्छरीरेस्थितमात्मानंइच्छादिमंतंप्राहुः ममेदंभूयादित्यादिभिरिगि
तैर्लिंगैः ॥ १८ ॥ एवंपरमतमुपन्यस्यसिद्धांतमाह अग्राह्यमिति चक्षुषासमनस्कैश्चक्षुरादिभिरयासंयतःसूक्ष्मंगिरावाऽनिर्देश्यं कर्महेतुरविद्यातयैवपुरस्कारोब्राह्मणोहंगृहस्थोहमितिचक्षुर्वागोचरत्वंयस्यत
त्सूक्ष्ममेवविपरिवर्तते जीवरूपेणास्तीत्यर्थः ॥ १९ ॥ कल्याणगोचरंआत्मोन्मुखं निरालंबनः निरहंकारः ॥ २० ॥ सूक्ष्मगम्येसूक्ष्मयाबुद्ध्यागम्ये सद्भिश्चनिषेवितैरहंकारत्यागरूपेसतिकथंबाह्यतमान्
अर्थान्उपादेयत्वेनप्रशंससि ॥ २१ ॥